

Konsolidovaná výročná správa
Obce Spišské Tomášovce
za rok 2023

Mgr. Zuzana Nebusová
starosta obce

Vypracovala:
Kubičárová Marcela

OBSAH	str.
1. Úvodné slovo starostu obce	4
2. Identifikačné údaje obce	4
3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov	4
4. Poslanie, vízie, ciele	7
5. Základná charakteristika konsolidovaného celku	8
5.1. Geografické údaje	8
5.2. Demografické údaje	8
5.3. Ekonomické údaje	9
5.4. Symboly obce	9
5.5. História obce	9
5.6. Pamiatky	11
5.7. Významné osobnosti obce	11
6. Plnenie úloh obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)	
6.1. Výchova a vzdelávanie	12
6.2. Zdravotníctvo	12
6.3. Sociálne zabezpečenie	13
6.4. Kultúra	13
6.5. Doprava	13
6.6. Územné plánovanie	13
6.7. Hospodárstvo	13
7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva	14
7.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2023	14
7.2. Prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2023	15
7.3. Rozpočet na roky 2024 - 2026	17
8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok	18
8.1. Majetok	18
8.2. Zdroje krytia	19
8.3. Pohľadávky	21
8.4. Záväzky	21

9. Hospodársky výsledok za rok 2023 - vývoj nákladov a výnosov za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok	22
10. Ostatné významné skutočnosti, ktoré mali vplyv na hospodárenie a činnosť obce	25
10.1. Prijaté granty a transfery	25
10.2. Poskytnuté dotácie	26
10.3. Významné investičné akcie v roku 2023	27
10.4. Predpokladaný budúci vývoj činnosti	27
10.5. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia	28
10.6. Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená	28

1. Úvodné slovo starostu obce

Konsolidovaná výročná správa obce Spišské Tomášovce za rok 2023 poskytuje ucelený prehľad činností obce, dosiahnuté výsledky a rovnako nové plány a zámery pre budúce obdobie. Obec Spišské Tomášovce v roku 2023 hospodárila v súlade so schváleným rozpočtom. Rozpočet obce bol zostavený tak, aby bol zabezpečený chod obce, plnenie zákonných povinností obce, ale aj potreby a záujmy občanov. Z hľadiska investičných zámerov obce hodnotím rok 2023 celkom úspešný. V roku 2023 obec pokračovala vo výstavbe novej materskej školy na ulici Slovenského raja prostredníctvom firmy Služby obce, s.r.o., r.s.p. Nová materská škola bola slávnostne uvedená do prevádzky k 1.9.2023. Uskutočnila sa výstavba verejného osvetlenia v lokalite Čingov prostredníctvom dotácie cez Mas Míloj Spiš – projekt bezpečné parkovanie. V bytovom dome 12.b.j. sa vymenili plynové kotle. Pre chod obce sa zakúpil nový osobný automobil. Stále bojujeme s vysporiadaním pozemkov na ďalšiu individuálnu výstavbu a zároveň časť týchto pozemkov zasahuje aj do miestnej komunikácie. Najviac nás ťažia nedokončené miestne komunikácie v častiach nových lokalít a odvodňovacie kanalizácie na dažďovú vodu.

V sledovanom roku sme sa snažili plniť všetky úlohy, ktoré nám vyplývajú z ustanovení zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov, Ústavy Slovenskej republiky a ďalších zákonov a ustanovení, ktorými sa obec riadi pri zabezpečovaní samosprávnych kompetencií a kompetencií vyplývajúcich z preneseného výkonu štátnej správy. Treba však uviesť, že počet kompetencií kladených na samosprávne orgány sa neustále zvyšuje, no finančné krytie ich zabezpečovania značne zaostáva. Dovolím si povedať, že aj napriek ťažkej situácii a rôznym prekážkam sa nám v roku 2023 podarilo vykonať niečo hodnotné pre obec a jej obyvateľov. Verím, že aj v budúcnosti budeme napredovať a zveľaďovať našu obec, k čomu by som chcela prispieť aj ja svojou zodpovednou prácou a zároveň chcem týmto poprosiť o spoluprácu a pomoc aj obyvateľov tejto obce a zároveň aj poslancov.

2. Identifikačné údaje obce

Názov: Obec Spišské Tomášovce

Sídlo: Kostolná 20/12

IČO: 00329649

Štatutárny orgán obce: Mgr. Zuzana Nebusová

Telefón: 053/4299727, 4299728, 4299729

Mail: podatelna@spissketomasovce.sk

Webová stránka: www.spissketomasovce.sk

3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov

Starosta obce: Mgr. Zuzana Nebusová

Zástupca starostu obce: Cyril Melega

Hlavný kontrolór obce: Dana Hojnošová

Obecné zastupiteľstvo: Vladimír Janík, Ing. Samuel Bendík, Ing. Júlia Palušková, Marián Bartoš, Miroslav Lacuš, Mgr. Lucia Andrašiková, Tomáš Paľuch, Ladislav Beskyd, Cyril Melega

Obecné zastupiteľstvo rozhodovalo na svojich zasadnutiach o základných otázkach života obce. Zasadnutia sa konali v pravidelných intervaloch – raz za mesiac. V prípade potreby sa konalo aj mimoriadne zastupiteľstvo. Každé zasadnutie OZ sa konalo v kancelárii starostky obce. Pozvánka na zasadnutie bola zverejnená na úradnej tabuli najneskôr 3 dni pred konaním zasadnutia. Každé zasadnutie bolo verejné.

KOMISIE:

OZ má zriadené komisie na rok 2023, zloženie komisií bolo odsúhlasené 25.11.2022 a členovia doplnení na obecných zastupiteľstvách na základe prijatých uznesení.

FINANČNO-STAVEBNÁ-LEGISLATÍVNA KOMISIA

Predseda: Ing. Júlia Palušková

Členovia: Slavomír Paluška, Marián Bartoš, Ing. Samuel Bendík, Ing. František Petřík, Tomáš Paľuch, Marcela Kubičárová, Vladimír Janík, Miroslav Lacuš, Ing. Pavol Lenard

KULTÚRNO-ŠPORTOVÁ A ROZVOJOVÁ KOMISIA

Predseda: Ladislav Beskyd

Členovia: Zuzana Nebusová ml., Katarína Smoradová, Andrea Sabolová, Katarína Strellová, Lucia Janíková, Kamil Ivančo, Ľuboš Bartoš, Rastislav Vonga

SOCIÁLNO-PRIESTUPKOVÁ KOMISIA

Predseda: Mgr. Lucia Andrašiková

Členovia: Vladimír Janík, Milan Bartoš, Jarmila Gabčová, Rudolf Pecha (do 30.11.2023)

KOMISIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A CESTOVÉHO RUCHU

Predseda: Tomáš Paľuch

Členovia: Mgr. Zuzana Gburíková, Jozef Kormančík, Ladislav Beskyd, PhDr. Martin Gonda

KOMISIA PRE OCHRANU VEREJNÉHO ZÁUJMU

Predseda: Ing. Samuel Bendík

Členovia: Vladimír Janík, Ladislav Beskyd, Ing. Júlia Palušková, Mgr. Lucia Andrašiková

Obecný úrad:

Zamestnanci obecného úradu v roku 2023:

- Marcela Kubičárová – ekonómka-účtovníčka
- Bc. Mária Novotná – správca daní a poplatkov obce
- Emil Sekelský – údržbár obce-správca cintorína a ČOV I.
- Rastislav Špiner- údržbár obce- správca ČOV II. + školník MŠ
- Jana Rusnáková – referentka obce
- Ing. Janka Pokryvková – referent stavebného úradu (do 30.4.2023)
- Ing. Matúš Gonda- referent stavebného úradu (od 1.4.2023 – trvá)
- Mgr. Darina Fedorová – terénna sociálna pracovníčka
- Jarmila Gabčová – terénna pracovníčka
- Ing. Mária Rerková – opatrovatel'ka
- Špinerová Mária- opatrovatel'ka
- Daniel Straka- robotník (od 1.5.2023 – trvá)

Obec nie je zriaďovateľom žiadnej rozpočtovej , príspevkovej ani neziskovej organizácie

Obchodná spoločnosť založená obcou:

Obchodné meno: Služby obce Spišské Tomášovce, s.r.o., r.s.p.
Sídlo spoločnosti: Kostolná 20/12, 052 01 Spišské Tomášovce
IČO: 52893944
IČ DPH: 2121172405
Zápis: Obchodný register Okresného Súdu Košice I, Oddiel: Sro, Vložka č. 48159/V
Ku dňu: 31.01.2020
Právna forma: spoločnosť s ručením obmedzeným
Registrácia: Register sociálnych podnikov, číslo osvedčenia: 146/2020_RSP
Ku dňu: 01.06.2020
Druh podniku: integračný

Predmet činností:

- Poskytovanie služieb v poľnohospodárstve a záhradníctve
- Poskytovanie služieb v lesníctve a poľovníctve
- Výroba potravinárskych výrobkov
- Výroba nápojov
- Textilná výroba
- Odevná výroba
- Opracovanie drevnej hmoty a výroba komponentov z dreva
- Výrob a jednoduchých výrobkov z dreva, korku, slamy, prútia a ich úprava, oprava a údržba
- Keramická výroba
- Výroba bižutérie a suvenírov
- Diagnostika kanalizačných potrubí a čistenie kanalizačných systémov
- Podnikanie v oblasti nakladania s iným ako nebezpečným odpadom
- Uskutočňovanie stavieb a ich zmien
- Prípravné práce k realizácii stavby
- Dokončovacie stavebné práce pri realizácii exteriérov a interiérov
- Sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu, služieb, výroby
- Kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod)
- Nákladná cestná doprava vykonávaná vozidlami s celkovou hmotnosťou do 3,5t vrátane prípojného vozidla
- Sťahovacie služby
- Skladovanie a pomocné činnosti v doprave
- Prevádzkovanie úschovní
- Ubytovacie služby s poskytovaním prípravy a predaja jedál, nápojov a polotovarov ubytovaným hosťom v ubytovacích zariadeniach s kapacitou do 10 lôžok
- Ubytovacie služby bez poskytovania pohostinských činností
- Poskytovanie služieb rýchleho občerstvenia v spojení s predajom na priamu konzumáciu
- Prevádzkovanie služieb občerstvenia v spojení s predajom na priamu konzumáciu
- Prevádzkovanie výdajne stravy
- Poskytovanie obslužných služieb pri kultúrnych a iných spoločenských podujatiach
- Reklamné a marketingové služby, prieskum trhu a verejnej mienky

- Služby požičovní
- Prenájom hnutelných vecí
- Informačná činnosť
- Čistiace a upratovacie služby
- Vykonávanie mimoškolskej vzdelávacej činnosti
- Prevádzkovanie kultúrnych, spoločenských a zábavných zariadení
- Prevádzkovanie športových zariadení a zariadení slúžiacich na regeneráciu a rekondíciu
- Organizovanie športových, kultúrnych a iných spoločenských podujatí
- Oprava osobných potrieb a potrieb pre domácnosť
- Prevádzkovanie služieb osobného charakteru
- Ubytovacie služby v ubytovacích zariadeniach s prevádzkovaním pohostinských činností v ubytovacích zariadeniach a v chatovej osade triedy 3, v kempingoch triedy 3 a 4
- Pohostinská činnosť a výroba hotových jedál určených na priamu spotrebu mimo prevádzkových priestorov

Spoločníci: Obec Spišské Tomášovce, Kostolná 20/12, 052 01 Spišské Tomášovce

Výška vkladu: 5 000 €

Štatutárny orgán: konateľka - Mgr. Zuzana Nebusová

V mene spoločnosti koná konateľ samostatne. Konateľ sa v mene spoločnosti podpisuje tak, že k napísanému, vytlačenému alebo odtlačenému menu spoločnosti pripojí svoj vlastnoručný podpis.

Základné imanie: 5 000 €

4. Poslanie, vízie, ciele

Starostlivosť o všestranný rozvoj obce a obyvateľov žijúcich na jej území

Vízie obce:

- Zvýšená kvalita života s využitím prírodného, geografického potenciálu a podnikateľského prostredia
- Vytvorený dostatočný priestor na bývanie v čistom, zdravom prostredí, s dostatkom príležitostí na trávenie voľného času, s dôrazom na využitie potenciálu obce a jej okolia pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu
- Rozvoj obce zabezpečený s dobre fungujúcou miestnou ekonomikou, službami a kvalitnou sociálnou a zdravotnou starostlivosťou

Ciele obce:

- otvorenosť, individuálny a profesionálny prístup voči občanom, dodávateľom a ostatným zainteresovaným stranám,
- zvýšenie záujmu a zapojenie občanov do riešenia vecí verejných,
- zameranie sa na prevenciu ochrany životného prostredia a zvyšovanie environmentálneho povedomia a kvality života,
- zachovávať a rozvíjať kultúrne dedičstvo
- racionalizovať riadenie finančného hospodárenia a ekonomického života obce

5. Základná charakteristika konsolidovaného celku

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

5.1. Geografické údaje

Geografická poloha obce :

Obec Spišské Tomášovce leží v západnej časti Hornádskej kotliny a na severných svahoch Slovenského Rudohoria. Jednotvárný povrch severnej časti chotára tvoria podkladové súvrstvia treťohorného flyšu, povrch južnej časti, prudko spadajúcej do doliny Hornádu, svetlé rudohorné vápence s množstvom krasových javov. Priemerná ročná teplota je 6,5°C, ročný úhrn zrážok 650mm. Chotár odvodňuje rieka Hornád s Tomášovským potokom. Na severe má hnedé lesné pôdy, na juhozápade prevládajú rendziny. Z juhu siaha do chotára chránená oblasť Slovenský raj so vzácnymi druhmi rastlín. Nad Hornádom je 120 m vysoký útes Tomášovský výhľad.

Nadmorská výška obce v jej strede je 532m, v jej chotári je 500 - 1000m.

Susedné mestá a obce : Letanovce, Smižany, Arnutovce, Spišská Nová Ves

5.2. Demografické údaje

Počet obyvateľov k 31.12.2023: **2 224**

Vývoj počtu obyvateľov:

<i>Počet obyvateľov k</i>	<i>Spolu</i>
31.12.2022	2181
31.12.2021	2179
31.12.2020	2119
31.12.2019	2074
31.12.2018	2039
31.12.2017	2002
31.12.2016	1966
31.12.2015	1920
31.12.2014	1880
31.12.2013	1842

Z pohľadu budúceho vývoja je predpokladaná priaznivá demografická štruktúra. Obec vytvára priaznivé predpoklady pre postupný rast počtu obyvateľov v obci, vzhľadom na vytváranie nových lokalít na individuálnu výstavbu rodinných domov a blízku vzdialenosť okresného mesta Spišská Nová Ves.

Národnostná štruktúra : Obyvatelia obce sú slovenskej národnosti.

Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského významu : Obyvatelia našej obce sú prevažne rímsko -katolíckeho vierovyznania

5.3. Ekonomické údaje

Nezamestnanosť v okrese Spišská Nová Ves je 5,09 % k 31.12.2023 čo je oproti roku 2022 pokles o 3,62 %.

Vývoj nezamestnanosti: nepresiahol hranicu 10 %

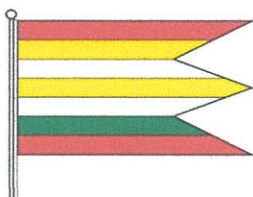
5.4. Symboly obce

Erb obce :

Erb obce v roku 1993 vytvoril I. Chalupecký s L. Čisárikom. Heraldicky upravili znak obce presne podľa odtlačku pečatidla z roku 1703. Erb tvorí červený štít, v ktorom na zelenom drakovi bez krídel na zlatom tróne sedí strieborno odetá Panna Mária. Na hlave má zlatú korunu a zlatú svätožiaru. V pravej ruke drží zlaté žezlo, v ľavej ruke dieťa so zlatou korunou a zlatou svätožiarou, v pravej ruke so zlatým zemskej jablkom. Drak bol na pôvodnom návrhu strieborný, obec ho používa zeleného. V Heraldickom registri je drak zobrazený strieborný, opísaný ja ako zelený.

Vlajka obce :

Obecná vlajka má podobu siedmich pozdĺžnych pruhov červeného, žltého, bieleho, žltého, bieleho, zeleného a červeného. Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami obecného erbu.

5.5 História obce

Samotná obec vznikla na prelome 12. a 13. storočia. Založil ju istý Tomáš, syn Botu (Botch), po ktorom nesie aj svoje pomenovanie. Dozvedáme sa to zo zachovaných listinných prameňov. V roku 1217 kráľ Ondrej II. z rodu Arpádovcov vymenil Tomášovi jeho zem, ktorú vlastnil na Spiši, za inú zem v Novohradskej stolici nazývanú Lengend. Predtým však Tomáš na neobrábanej ploche namáhavou prácou a na vlastné náklady vybudoval dve veľké dediny. Aj keď sa konkrétne mená dedín nespomínajú, na základe ďalších písomností vieme, že sa to vzťahuje na dnešné Spišské Tomášovce a Arnutovce, ktoré sa nazývali aj Veľké a Malé Tomášovce. Prvé písomné zachytenie názvu obce Spišské Tomášovce nachádzame v listine z roku 1229. Originál sa do dnešných dní nezachoval, ale máme jeho hodnoverný odpis. V ňom vojvoda Koloman, syn Ondreja II., potvrdzuje udelenie štyroch popluzí zeme vyňatej z

Tomášoviec bratom Donovi a Matejovi, synom Rugasa. Tí si na nej založili vlastnú dedinu – Matiašovce, ktorá však dnes už neexistuje. V chotári sa neskôr vyvinulo viacero obcí napr. Urbanovce, Ďurkovec alebo aj usadlosť Turník, ktoré už tiež neexistujú.

Naproti tomu Hadušovce a Tiba dnes územne patria k Tomášovciam. V susedstve Tomášoviec bolo viacero tzv. kopijníckych dedín. Spišskí kopijníci boli príslušníci nižšej šľachty, ktorí disponovali rozsiahlymi výsadami a ich územie tvorilo samostatnú správnu jednotku, pre ktorú sa začiatkom 14. storočia ustálilo pomenovanie Stolica desiatich spišských kopijníkov. Názov bol odvodený od počtu kopijníkov, ktorých museli v tom čase postaviť v prípade potreby do kráľovho vojska.

Spišské Tomášovce nikdy neboli kopijníckou dedinou. Patrili kráľovi. V rokoch 1241-1242 zasiahol Uhorsko vpád Tatárov. Časť obyvateľov sa utiahla na Skalu útočišťa. Na pamiatku tam bol neskôr vybudovaný kartuziánsky kláštor. Obyvateľstvo Spiša bolo zdecimované a na pozvanie panovníka Bela IV. prichádzali do Uhorska cudzí osadníci, najmä nemeckí, ktorí pomáhali doosídľovať uvoľnené dediny, prípadne zakladali nové osady. Od panovníka dostali rozsiahle výsady, ktoré neboli udeľované jednotlivým sídlam, ale celej komunite známej pod názvom Spoločenstvo spišských Sasov. Pôvodne ich tvorilo pravdepodobne 24 sídel. Ich počet sa postupne zvyšoval, pričom obyvatelia jednotlivých sídel nemuseli byť len nemeckého pôvodu. V roku 1317 sa medzi týmito sídlami spomínajú aj Spišské Tomášovce. Tento stav však nebol trvalý. Dedina bola sprvu kráľovým majetkom. V roku 1415 časť obce získali do vlastníctva kartuziáni zo Skaly útočiska. Neskôr vlastnili celú obec.

Po zničení kláštora a odchode mníchov v roku 1543 dedina pripadla opäť panovníkovi. Ferdinand I. ju v roku 1550 daroval Spišskej Kapitule. Čiastočne sa dedina dostala aj do vlastníctva panstva Spišského hradu. Obec, tak ako aj celý Spiš neobchádzali rôzne prírodné nešťastia a pohromy. Boli to zemetrasenia v rokoch 1443, 1453, 1643, 1656. Nedostatok vlhky spôsobovali suchá v rokoch 1473, 1540, 1551, 1585 a 1616 a následná slabá úroda spôsobovala hladomor. V roku 1831 zasiahla Uhorsko a aj Spiš epidémia cholery.

Novovek a súčasnosť

Obyvatelia obce sa tradične zaoberali poľnohospodárstvom, po výstavbe železnice v obci v roku 1871 našla časť obyvateľov zamestnanie i tu. V období I. ČSR niektorí sezónne pracovali v okolitých lesoch. Zo školskej kroniky sa dozvedáme, že v roku 1773 prišiel do Tomášoviec učiteľ Martin Lipnický.

Jednotriedna Rímskokatolícka ľudová škola bola vybudovaná až v roku 1890. Pre narastajúci počet žiakov sa v školskom roku 1932/33 prešlo na striedavé vyučovanie a od 1. januára 1933 bola zriadená samostatná Obecná ľudová škola. Obe školy sa v roku 1941 zlúčili a vytvorili trojtriednu Rímskokatolícku ľudovú školu.

Po vypuknutí Slovenského národného povstania bola škola obsadená nemeckými a maďarskými vojskami a vyučovanie bolo prerušené. Obec bola oslobodená 27. januára 1945 a vyučovanie sa obnovilo v marci toho istého roku. Škola pozitívne vplývala na vzdelanosť obyvateľov a celkovo prispievala k rozvoju obce. V roku 1951 založil jej riaditeľ František Merva športový klub „Sokol Čingov Spišské Tomášovce“ a úspešne presadzoval telefonizáciu obce. Slávnostné otvorenie súčasnej budovy školy sa uskutočnilo 9. 10. 1971.

V roku 1955 bolo založené Jednotné roľnícke družstvo v Hadušovciach a v roku 1959 v Tomášovciach. Začiatkom 60. rokov sa obe družstvá zlúčili. Na mieste bývalej kúrie v Tibe sa vystavala hydinárska farma. V súčasnosti družstvo funguje spolu s Tepličkou nad Hornádom a Smižanmi pod názvom Poľnohospodárske družstvo Čingov Smižany.

V období od 50. rokov sa zaviedol obecný rozhlas, vybudovalo sa futbalové ihrisko a utvorilo sa futbalové mužstvo, ktoré funguje dodnes, postavil sa kultúrny dom, kde bolo zriadené aj obecné kino a vystupovalo tu ochotnícke divadlo pod vedením najmä miestnych učiteľov. Divadelníctvo v obci má svoje počiatky v medzivojnovom období. Vystaval sa dom smútku,

upravilo sa oplatenie cintorína, otvorila sa turistická ubytovňa, v 90. rokoch prebehla oprava kostola, rekonštrukcia oltára a vyčistenie organa, plynofikácia obce, bola vybudovaná čistička odpadových vôd. Modernizácie a rozširovanie obce v súčasnosti pokračuje. Podľa posledného sčítania bolo v obci 1622 obyvateľov. Prebiehajúca výstavba rodinných domov tento počet stále zvyšuje.

V obci funguje futbalový oddiel, Klub slovenských turistov, od roku 1994 skautský oddiel, cirkevný spevokol Nádej, od roku 2007 voľno-časový klub pre deti a mládež Úsmev.

Zachovanou tradíciou je pochôdzka betlehemcov v čase Vianoc, na Fašiangy sa organizuje pochod s ražňom a hudbou. V lete obec žije turistickým ruchom, pretože je bránou do Národného parku Slovenský raj. V obci žije aj 600 Rómov, ktorí sú v mnohých vedeckých štúdiách davaní za príklad úspešnej integrácie a usporiadaného života. 28. 11. 1990 u seba privítali prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky Václava Havla.

5.6 Pamiatky

Rímskokatolícky kostol sv. Michala Archanjela

Dominantou obce je rímskokatolícky kostol sv. Michala Archanjela. Podľa kanonických vizitácií bol prvý kostol postavený okolo roku 1250. V polovici 14. storočia bol postavený kostol v gotickom slohu, po roku 1846 došlo k jeho klasicistickej prestavbe a odvtedy bol viackrát opravovaný. Kostol je jednolodový. Hlavný oltár je z obdobia okolo roku 1900. Ústrednou postavou je archanjel Michal víťaziaci nad diablom. Po bokoch sú postavy sv. Jozefa a sv. Jána Krstiteľa. Bočné oltáre tvorí drevorezba Svätej Trojice a plastika Panny Márie s Ježiškom. K výbave kostola patrí aj olejomalba sv. Mateja apoštola z prvej polovice 19. storočia a pri vstupe do sakristie je zvonček zo 17. storočia. V kostolnej veži visia tri zvony. Štefan bol odliaty v roku 1881, Michal v roku 1922, najmenší, tzv. umieračik, je bez datovania. Štvrtý zvon nie je zavesený, pochádza z niekdajšej zvonice, ktorá stála v Hadušovciach, v miestach dnešnej ulice Krátka. Vedľa kostola stojí murovaná kaplnka Svätej Trojice postavená v roku 1766.

5.7 Významné osobnosti obce

Juraj Sklenár
(Georgius Szklenár)

Takmer každá obec sa môže pyšiť nejakým slávnym rodákom. Ani Spišské Tomášovce netvoria výnimku a právom môžeme byť hrdý na historika, pedagóga a spisovateľa, jezuitu Juraja Sklenára. Narodil sa 20. februára 1744 v kúrii Tiba, zomrel 31. januára 1790 v Bratislave. V roku 1764 ako dvadsaťročný vstúpil v Trenčíne do Spoločnosti Ježišovej. Na univerzite v Košiciach študoval filozofiu. Vyučoval na jezuitských školách v Levoči, Prešove, Košiciach a Trnave. Po zrušení jezuitskej rehole za panovania Márie Terézie v roku 1773 vyučoval okrem iných predmetov aj históriu a slovenčinu na gymnáziu v Bratislave a v rokoch 1788-1789 tam bol aj riaditeľom. Bol literárne činný a v latinčine vydal niekoľko básní a prejavov

k príležitosti začiatku školského roka. Slovenskú historickú spisbu obohatil o niekoľko prác. Prvou známejšou historickou prácou bola kniha Pôvod a genealógia vznešeného rodu Baťánovcov, ktorá vyšla v roku 1778. Dôležitou prácou, napriek dobovým nepresnostiam, bol obranno-historický spis zaoberajúci sa našimi ranými dejinami s názvom Najstaršia poloha Veľkej Moravy a prvý vpád a nájazd Maďarov do nej, ktorý bol vydaný v roku 1784. Bránil v ňom rovnoprávne postavenie Slovákov v Uhorsku a vyvracal podmaniteľskú teóriu maďarských historikov. Zároveň situoval Veľkú Moravu až na územie Srbska, odkiaľ sa až za panovania Svätopluka rozšírila na územie dnešného Slovenska, Čiech a Moravy. Svojou

teóriou sa dostal do sporu s maďarským historikom Štefanom Katonom. Sklenárove diela národno-obranného charakteru mali napriek niektorým vecným nepresnostiam význam pre národné zmýšľanie bernolákovcov a štúrovcov.

Gustáv Bartsch

1856 -1910

V roku 1875 zložil maturitné skúšky, narukoval na vojnu, po ročnej dobrovoľnej službe sa stal dôstojníkom v zálohe. V roku 1876 sa prihlásil na Hospodársku akadémiu v Magyrovári, štúdium bol nútený prerušiť v roku 1877 po smrti svojho otca, kedy prevzal majetok v Hadušovciach, kde do konca života hospodáril. Od roku 1878 bol zastupiteľom v orgánoch Spišskej župy. Bol aj zakladajúcim členom Hospodárskeho združenia Spišskej župy, výrazne sa zviditeľnil najmä v oblasti lesníctva

6.Plnenie úloh obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)

6.1 Výchova a vzdelávanie

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje:

a) **Základná škola sv. Michala** (zriaďovateľom je Rímsko-katolícka cirkev, Biskupský úrad Spišské Podhradie)
adresa: ul. Školská 245
tel. č. : 053/4491139

b) **Materská škola** (zriaďovateľom je Obec)
riaditeľka: Fazekas Zdenka na MD, zastupujúca riaditeľka Mgr. Nikoleta Franková
adresa: ul. Kostolná 271, Spišské Tomášovce
tel. č.: 053/4491134

Materská škola je bez právnej subjektivity a preto je súčasťou rozpočtu obce a hospodári podľa rozpočtu obce.

c) **Materská škola** (zriaďovateľom je Obec)
riaditeľka: Vavreková Ružena
adresa: ul. Školská 245
tel. č.: 053/4491138

Materská škola je bez právnej subjektivity a preto je súčasťou rozpočtu obce a hospodári podľa rozpočtu obce.

Od 1.9.2023 sa obidve škôlky zlúčili a vznikla novovybudovaná materská škola , na ulici Slovenského raja 235/27, kde zriaďovateľom je Obec. Zastupujúcou riaditeľkou je Mgr. Nikoleta Franková. Materská škola je bez právnej subjektivity a preto je súčasťou rozpočtu obce a hospodári podľa rozpočtu obce.

Na mimoškolské aktivity pre deti sú zriadené :

Základná umelecká škola v Smižanoch alebo v Spišskej Novej Vsi

Centrum voľného času v Spišskej Novej a ostatné CVČ v okrese Spišská Nová Ves

6.2 Zdravotníctvo

Zdravotnú starostlivosť v obci poskytujú všeobecní lekári v okrese Spišská Nová Ves .
V našej obci máme zriadenú ambulanciu pre deti – Mudr. Vanečko

6.3 Sociálne zabezpečenie

Obec zabezpečuje pre prestárlych obyvateľov možnosť donášky obedov do domácnosti. Obec nemá žiadny domov sociálnych služieb. Zároveň poskytuje opatrovateľskú službu pre občanov odkázaných na jej poskytovanie.

6.4 Kultúra

Spoločenský a kultúrny život v obci zabezpečuje kultúrno-školská komisia v spolupráci s občianskych združením Verbum Bonum svojimi akciami pri príležitosti dňa matiek, mesiaca úcty k starším občanom.

Zároveň v obci je zriadený Oblasťný futbalový klub Slovenský raj a Klub turistov, folklórny súbor Ďurkovec. Občania si môžu pocvičiť a uvoľniť sa aj v klube DANCE for fitness v sále kultúrneho domu.

6.5. Doprava

Dopravné spoje so širším okolím predstavujú hlavne železničné trate. Železničná doprava priamo obcou Spišské Tomášovce prechádza a je možné oboma smermi sa dopraviť – smer Košice, smer Žilina. Obec je prístupná pomocou cestných komunikácií. Obec vlastní pomerne dlhú sieť obecných cestných komunikácií. Osobnú autobusovú dopravu zabezpečuje SAD Spišská Nová Ves. V katastri je zriadených niekoľko zastávok autobusov – pri Poľnohospodárskom družstve na ul. Slovenského raja, pri cintoríne a na ulici Juraja Sklenára. Každá zo zastávok autobusu je vybavená vkusnými čakárňami. Štátna cesta vedie centrom obce, obec spravuje dlhú sieť obecných komunikácií, nepriaznivé miestne klimatické a morfológické podmienky zvyšujú finančnú náročnosť opráv a údržby cestných telies, miestne cesty a premostenia sú v zlom technickom stave – potreba renovácií, potreba dobudovania kapacít parkovacích plôch.

6.6. Územné plánovanie

Obec Spišské Tomášovce má vyhotovený územný plán obce aj s doplnkami na základe podnetov a požiadaviek občanov a jednotlivých vlastníkov pozemkov. Územný plán obce je potrebný v obci ak: a) treba riešiť koncepciu ich územného rozvoja, uskutočňovať rozsiahlu novú výstavbu a prestavbu v obci alebo umiestniť verejnoprospešné stavby, b) to vyplýva zo záväznej časti územného plánu regiónu, najmä na splnenie medzinárodných záväzkov alebo na umiestnenie verejného dopravného a technického vybavenia územia celoštátneho významu.

6.7 Hospodárstvo

Najvýznamnejší poskytovatelia služieb v obci :

a) Obchody s potravinami a zmiešaným tovarom:

- Potraviny COOP – Jednota
- Potraviny JOE p.Kožár
- Predajňa drogerie a zmiešaného tovaru – p. Vennaiská Marta
- Potraviny Britaňáková
- Predajňa mäsa – PD ČINGOV

b) Reštaurácie a pohostinstvá:

- Reštaurácia Antoniostravovanie
- Pohostinstvo p. Lipajová
- Turistická ubytovňa Hornád

7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2023. Obec zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 ods. 7 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet obce na rok 2023 bol zostavený ako vyrovnaný.. Bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový a kapitálový rozpočet ako schodkový.

Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2023.

Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 14.12.2022 uznesením č. 33

Rozpočet bol zmenený sedemkrát:

- prvá zmena schválená dňa 30.1.2023 uznesením č. 75/2023
- druhá zmena schválená dňa 27.4.2023 uznesením č. 124/2023
- tretia zmena schválená dňa 27.4.2023 uznesením č. 130/2023
- štvrtá zmena schválená dňa 3.7.2023 uznesením č. 164/2023
- piata zmena schválená dňa 11.9.2023 uznesením č. 213/2023
- šiesta zmena schválená dňa 27.11.2023 uznesením č. 249/2023
- siedma zmena vykonaná rozhodnutím starostky obce dňa 29.12.2023 a zobratá na vedomie dňa 5.2.2024 uznesením č. 295/24

7.1 Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2023

	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov/ čerpanie výdavkov k 31.12.2023	% plnenia príjmov/ % čerpania výdavkov
Príjmy celkom	1 192 269	2 314 124	2 390 415,84	103,3
z toho :				
Bežné príjmy	1 192 269	1 612 140	1 635 903,01	101,5
Kapitálové príjmy	0	285 798	341 864,06	119,6
Finančné príjmy	0	416 186	412 648,77	99,2
Výdavky celkom	1 192 269	2 314 124	2 118 979,60	91,6
z toho :				
Bežné výdavky	1 034 954	1 434 675	1 271 034,92	88,6
Kapitálové výdavky	117 355	812 489	779 642,96	96,0
Finančné výdavky	39 960	66 960	68 301,72	102,0
Rozpočtové hospodárenie obce	0	0	271 436,24	

V roku 2023 plnenie príjmov vo významnej miere ovplyvnili príjmy :

- v bežnom rozpočte:

- podielové dane, ktoré predstavovali zvýšenie oproti roku 2022 o 9,5 % vo výške 82 082 EUR
- daň z nehnuteľností, ktorá predstavovala zvýšenie oproti roku 2022 o 3,73 %

- komunálny odpad a drobný stavebný odpad, ktorý predstavoval zvýšenie oproti roku 2022 o 18,35 %
- z nájmu, ktorý predstavoval zvýšenie oproti roku 2022 o 30,2 %
- **v kapitálovom rozpočte:**
 - predaj pozemkov pre ŽSR vo výške 48 216 €
- **vo finančných operáciách:**
 - prijatý bankový úver vo výške 400 000 EUR na novostavbu MŠ

V roku 2023 čerpanie výdavkov vo významnej miere ovplyvnili výdavky :

- **v bežnom rozpočte:** tovary a služby (ide o prevádzkové výdavky všetkých stredísk OBCE- obecný úrad, školstvo, odpad, ČOV, opatrovatelky, sociálni pracovníci, MOPS, ako sú cestovné náhrady, energie, materiál, dopravné, rutinná a štandardná údržba, nájomné za nájom a ostatné tovary a služby) vo výške 548 909 € EUR
- **v kapitálovom rozpočte** realizované investičné akcie:
 - novostavba MŠ vo výške 617 305 EUR
 - bezpečné parkovanie- verejné osvetlenie Čingov vo výške 78 040 EUR
 - nákup osobného automobilu vo výške 18 000 EUR

7.2.Prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2023

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2023 v EUR
Bežné príjmy spolu	1 635 903,01
Bežné výdavky spolu	1 271 034,92
Bežný rozpočet	364 868,09
Kapitálové príjmy spolu	341 864,06
Kapitálové výdavky spolu	779 642,96
Kapitálový rozpočet	-437 778,90
Prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	-72 910,81
Vylúčenie z prebytku/Úprava schodku HČ	-115 377,90
Upravený prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	-188 288,71
Príjmové finančné operácie	412 648,77
Výdavkové finančné operácie	68 301,72
Rozdiel finančných operácií	344 347,05
PRÍJMY SPOLU	2 390 415,84
VÝDAVKY SPOLU	2 118 979,60
Rozpočtové hospodárenie obce	271 436,24
Vylúčenie z prebytku/Úprava schodku HČ	-115 377,90
Úprava hospodárenia o nevyčerpaný úver	0,00
Upravené rozpočtové hospodárenie obce	156 058,34

Schodok rozpočtu v sume 72 910,81 EUR zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, **upravený** o nevyčerpané prostriedky zo ŠR a podľa osobitných predpisov v sume 115 377,90 EUR bol v rozpočtovom roku 2023 vysporiadaný :

- z finančných operácií 188 288,71 EUR

Schodok rozpočtu zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov **sa upravuje - zvyšuje o :**

- a) nevyčerpané prostriedky **zo ŠR** účelovo určené na **bežné výdavky** poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume **5 000,30 EUR**, a to na :
 - príspevok na výchovu a vzdelávanie- projekty MŠ sume 1 295 EUR
 - stravné pre deti v hmotnej núdzi v sume 3 705,30 EUR
- b) nevyčerpané prostriedky **z účelovo určených grantov** od Enviromentálneho fondu podľa zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v sume **59 069 EUR** (56 069 € - projekt ochrana a starostlivosť o ŽP, 3 000 € Dedina roka)
- c) nevyčerpané prostriedky **školského stravovania na stravné a réžiu** podľa ustanovenia §140-141 zákona č.245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v sume **1 172,35 EUR**
- d) nevyčerpané prostriedky **z fondu prevádzky, údržby a opráv** podľa ustanovenia § 18 ods.3 zákona č.443/2010 Z.z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní v z.n.p. v sume **8 913,25 EUR**,
- e) nevyčerpané prostriedky **z miestneho poplatku za rozvoj** podľa zákona č.447/2015 Z. z. o miestnom poplatku za rozvoj a o zmene a doplnení niektorých zákonov v sume **7 770,40 EUR**,
- f) nevyčerpané prostriedky **z finančnej účelovej rezervy tvorenej na obnovu verejného vodovodu a verejnej kanalizácie** vyplývajúce **z plánu obnovy** podľa §16a zákona č.442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách v z.n.p. v sume **4 367,60 EUR**,
- g) nevyčerpané prostriedky z poplatku za použitie technických zariadení Čingov **29 085 EUR**.

Zostatok finančných operácií v sume 344 347,05 EUR, bol použitý na:

- vysporiadanie schodku bežného a kapitálového rozpočtu v sume 188 288,71 EUR

Zostatok finančných operácií podľa § 15 ods. 1 písm. c) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v sume 156 058,34 EUR, navrhujeme použiť na tvorbu rezervného fondu

Na základe uvedených skutočností tvorba rezervného fondu za rok 2023 vo výške 156 058,34 EUR.

7.3 Rozpočet na roky 2024 - 2026 v EUR

	Skutočnosť k 31.12.2023	Rozpočet na rok 2024	Rozpočet na rok 2025	Rozpočet na rok 2026
Príjmy celkom	2 390 415,84	1 316 057	1 275 045	1 275 045
z toho :				
Bežné príjmy	1 635 903,01	1 316 057	1 275 045	1 275 045
Kapitálové príjmy	341 864,06	0	0	0
Finančné príjmy	412 648,77	0	0	0

	Skutočnosť k 31.12.2023	Rozpočet na rok 2024	Rozpočet na rok 2025	Rozpočet na rok 2026
Výdavky celkom	2 118 979,60	1 316 057	1 275 045	1 275 045
z toho :				
Bežné výdavky	1 271 034,92	1 191 902	1 158 404	1 163 675
Kapitálové výdavky	779 642,96	59 529	52 015	46 744
Finančné výdavky	68 301,72	64 626	64 626	64 626

Dôvodová správa k rozpočtu na roky 2024 - 2026:

Predkladaný návrh rozpočtu vychádza z ustanovení zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov, zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy, zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. V zmysle zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti je obec od roku 2013 povinná zostavovať rozpočet v členení za predchádzajúce 2 roky, rozpočet bežného roka, očakávaná skutočnosť bežného roka a návrh rozpočtu na 3 nasledujúce roky, preto je takto spracovaný aj predložený návrh rozpočtu. Návrh rozpočtu je záväzným rozpočtom na príslušný rok 2024, pričom rozpočty na roky 2025 a 2026 sú orientačné a budú sa upresňovať v ďalšom rozpočtovom roku. Rozpočet obce je súčasťou rozpočtu sektora verejnej správy. Pri zostavovaní rozpočtu sa vychádzalo z viacročného rozpočtu schváleného v minulom období ako aj z predpokladaného podielu na výnosoch daní v správe štátu. Vychádzalo sa z doteraz známych skutočností a nadväzuje na predpokladané príjmy a výdavky, ktoré okrem iného obsahujú nárast zvýšenia plátov a pokles sadzieb energií, ktoré však nie sú ku dňu zostavovaniu rozpočtu známe. Zohľadňujú však predpokladaný pokles príjmov ako dôsledok inflačnej situácie v roku 2023. Vychádzalo sa taktiež z povinností pre obec uložených zákonmi, z transferov a iných príjmov a z prognózy vývoja makroekonomických ukazovateľov, z uzatvorených zmluvných vzťahov, z rozvojových plánov, prevádzkových potrieb a z požiadaviek a pripomienok obyvateľov obce. Výška rozpočtovaných transferov je predpokladaná, doposiaľ nepotvrdená štátnym rozpočtom. Navrhovaná suma vychádza z doteraz známych skutočností z roku 2023. Návrh rozpočtu počíta s upresnením príjmovej aj výdavkovej časti rozpočtu v prvých mesiacoch roka 2024, nakoľko v období predkladania návrhu rozpočtu nie sú známe všetky skutočnosti. Rozpočet je členený na rozpočet príjmov a výdavkov v členení na bežné, kapitálové a finančné operácie v štruktúre funkčná a ekonomická klasifikácia. V predloženom návrhu na rok 2024 bola dodržaná hlavná zásada pri zostavovaní rozpočtu, a to zabezpečenie vyrovnaného rozpočtu. Rozpočet obce na rok 2024 sa zostavuje ako vyrovnaný. Rozpočet obce je vypracovaný ako programový. Všetky výdavkové položky rozpočtu sú alokované do príslušných programov a do nižších úrovní, t. j. do podprogramov a prvkov. Rozpočet bežných príjmov a bežných výdavkov bol zostavený ako prebytkový 124 155 . Rozpočet kapitálových príjmov a výdavkov bol zostavený ako

schodkový a bude krytý prebytkom bežného rozpočtu. Príjmové finančné operácie sú navrhované vo výške 0 EUR nepočíta sa s prijatím úverov. Výdavkové finančné operácie sú navrhované vo výške 64 626 EUR na splácanie úverových istín, ktoré sú kryté z prebytku bežného rozpočtu.

8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok

8.1.Majetok v EUR

a) za materskú účtovnú jednotku

Názov	Skutočnosť k 31.12.2022	Skutočnosť k 31.12.2023
Majetok spolu	5 122 306,48	5 545 951,90
Neobežný majetok spolu	4 916 026,94	5 124 448,63
z toho :		
Dlhodobý nehmotný majetok	5 563,00	3 655,68
Dlhodobý hmotný majetok	4 689 562,99	4 899 892,00
Dlhodobý finančný majetok	220 900,95	220 900,95
Obežný majetok spolu	201 970,40	416 154,47
z toho :		
Zásoby	8 813,76	7 065,74
Zúčtovanie medzi subjektami VS	0	0
Dlhodobé pohľadávky	0	300,00
Krátkodobé pohľadávky	110 432,73	75 322,89
Finančné účty	82 723,91	333 465,84
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.	0	0
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.	0	0
Časové rozlíšenie	4 309,14	5 348,80

b) za konsolidovaný celok

Názov	Skutočnosť k 31.12.2022	Skutočnosť k 31.12.2023
Majetok spolu	5 015 984,98	5 480 462,49
Neobežný majetok spolu	4 816 818,96	4 973 322,09
z toho :		
Dlhodobý nehmotný majetok	5 563,00	3 655,68
Dlhodobý hmotný majetok	4 595 355,01	4 753 765,46
Dlhodobý finančný majetok	215 900,95	215 900,95

Obežný majetok spolu	193 862,89	501 203,65
z toho :		
Zásoby	13 080,10	7 296,89
Zúčtovanie medzi subjektami VS	31 812,88	16 073,13
Dlhodobé pohľadávky	798,59	432,50
Krátkodobé pohľadávky	87 045,81	77 977,56
Finančné účty	61 125,51	399 423,57
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.	0	0
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.	0	0
Časové rozlíšenie	5 303,13	5 936,75

8.2.Zdroje krytia v EUR

a) za materskú účtovnú jednotku

Názov	Skutočnosť k 31.12.2022	Skutočnosť k 31.12.2023
Vlastné imanie a záväzky spolu	5 122 306,48	5 545 951,90
Vlastné imanie	2 880 971,17	2 908 289,11
z toho :		
Oceňovacie rozdiely	0	
Fondy	0	
Výsledok hospodárenia	2 880 971,17	2 908 289,11
Záväzky	424 003,20	714 911,31
z toho :		
Rezervy	2 880,00	7 247,60
Zúčtovanie medzi subjektami VS	4 052,68	64 069,30
Dlhodobé záväzky	197 944,60	185 172,41
Krátkodobé záväzky	189 144,88	91 201,91
Bankové úvery a výpomoci	29 981,04	367 220,09
Časové rozlíšenie	1 817 332,11	1 922 751,48

b) za konsolidovaný celok

Názov	Skutočnosť k 31.12.2022	Skutočnosť k 31.12.2023
Vlastné imanie a záväzky spolu	5 015 984,98	5 480 462,49
Vlastné imanie	2 812 081,79	2 819 159,89
z toho :		
Oceňovacie rozdiely	0	0
Fondy	0	0
Výsledok hospodárenia	2 812 081,79	2 819 159,89
Záväzky	386 541,57	741 467,67
z toho :		
Rezervy	12 002,20	14 689,35
Zúčtovanie medzi subjektami VS	4 052,68	64 069,3
Dlhodobé záväzky	198 849,39	186 036,07
Krátkodobé záväzky	141 656,26	109 452,86
Bankové úvery a výpomoci	29 981,04	367 220,09
Časové rozlíšenie	1 817 361,62	1 919 834,93

Analýza významných položiek z účtovnej závierky za konsolidovaný celok:

Účet	Opis významnej položky prírastkov a úbytkov dlhodobého majetku	Prírastok
021	Zaradenie stavby- elektrina Za Humnami	36 452,49 €
021	Zaradenie stavby- Novostavba Materskej školy	1 101 558,96 €
021	Zaradenie stavby- oploenie ČOV	10 000 €
021	Zaradenie stavby – bezpečné parkovanie Čingov	79 159,69 €
021	Zaradenie stavby– oploenie novej Materskej školy	32 000 €
021	Zaradenie stavby- rekonštrukcia Turistickej ubytovne- kancelária, izby	9 000 €
022	Zaradenie stavby- pracovné stroje školská jedáleň	30 085,20 €
022	Zaradenie stavby- kotly 12 b.j.	48 902,59 €
023	Zaradenie do užívania – protipovodňový vozík	14 359 €
	Renault Megane	18 000 €

V roku 2023 bola vytvorená opravná položka k stavbe komunikácia G. Barstcha z dôvodu pozastavenia prác z 50 % na 100% navýšenie vo výške 1 895,51 €, k stavbe komunikácia ul. Juruju Sklenára z dôvodu nepokračovania prác 50 % vo výške 1 762,97, zároveň bola vytvorená opravná položka z dôvodu pozastavenia prác vo výške z 25 % na 50 % komunikácia Krátka vo výške 2 665,16 €, komunikácia Poľná vo výške 2 165,52 €. Opravná položka bola vytvorená k nedokončeným investíciám, ktoré sú momentálne pozastavené a to lokalita 34 rodinných domov vo výške 6 580,70 €, vodovod J. Sklenára navýšenie o 130,52 €, lokalita nad Dubovou navýšenie vo výške 143,02 €, verejné osvetlenie Juraja Sklenára 324 €, Turistická ubytovňa – modernizácia navýšenie vo výške 107,50 €, dostavba a rekonštrukcia ČOV ul. Potočná vo výške 3 033,25 €, cesta k zbernému dvoru navýšenie o 200 €, vodovod a kanalizácia Za Humnami III. Etapa- navýšenie vo výške 3370,10 (neskolaudované). Vytvorená

bola opravná položka vo výške 25 % nevyužiteľnosti a to NN Za Humnami 25,54 €, rozšírenie vodovodu ul. Smižianska 92,38 €, elektronabíjacie stanice 719,90 €, rekonštrukcie ul. Smreková, Dubová, Topoľová, Kostolná, Potočná, Školská 1 550 €.

V roku 2023 obec prijala bankový úver na výstavbu Materskej školy vo výške 392 399,56 €. K 31.12.2023 je zostatok splatenia úveru 367 220 €. Mesačné splátky sú 4 395 € + úroky v priemere 1 000 €.

Dlhodobý hmotný majetok je poistený pre prípad škôd spôsobených živelnou udalosťou, poškodením alebo zničením vodou z vodovodných zariadení, resp. nezisteným vandalizmom (pri novo poistenom majetku) či odcudzením.

8.3. Pohľadávky v EUR

a) za materskú účtovnú jednotku

Pohľadávky	Zostatok k 31.12 2022	Zostatok k 31.12 2023
Pohľadávky do lehoty splatnosti	164,00	464,00
Pohľadávky po lehote splatnosti	139 157,28	107 595,25

b) za konsolidovaný celok

Pohľadávky	Zostatok k 31.12 2022	Zostatok k 31.12 2023
Pohľadávky do lehoty splatnosti	164,00	5 421,01
Pohľadávky po lehote splatnosti	87 680,40	72 989,05

8.4 Závazky v EUR

a) za materskú účtovnú jednotku

Závazky	Zostatok k 31.12 2022	Zostatok k 31.12 2023
Závazky do lehoty splatnosti	384 221,78	273 759,57
Závazky po lehote splatnosti	2 867,70	2 614,75

b) za konsolidovaný celok

Závazky	Zostatok k 31.12 2022	Zostatok k 31.12 2023
Závazky do lehoty splatnosti	337 637,95	292 831,97
Závazky po lehote splatnosti	2 867,70	2 656,96

Analýza významných položiek z účtovnej závierky:

Najvýznamnejšou položkou pohľadávok sú pohľadávky z daňových a nedaňových príjmov obce. Opravné položky boli tvorené k pohľadávkam po lehote splatnosti nad 1 rok (daň z nehnuteľností, daň za psa a poplatky za vývoz a zneškodnenie odpadov).

Ku koncu roku 2023 eviduje obec krátkodobé pohľadávky (po odpočítaní opravných položiek) a to daňové pohľadávky vo výške 4 733,43 €, nedaňové pohľadávky za stočné a komunálny odpad vo výške 33 493,14 € a ostatné nedaňové pohľadávky v sume 28 129,18 € – z toho je najviac z poplatku za rozvoj vo výške 27 776,52 €.

Konsolidovaný celok vykazuje dlhodobé záväzky vo výške 186 036,07 Eur (z toho 1 280,46 Eur sú záväzky zo sociálneho fondu) a krátkodobé záväzky vo výške 109 452,86 Eur. V rámci krátkodobých záväzkov tvoria významnú sumu záväzky voči zamestnancom, orgánom sociálneho a zdravotného poistenia (SP a ZP) a daňovému úradu za mzdy zamestnancov týkajúce sa mesiaca december 2023 v celkovej sume 71 837,15 Eur, DPH v sume 1 522,05 € záväzky voči dodávateľom v sume 18 761,62 Eur, záväzky voči ŠFRB- bytový dom 12b.j., 24b.j. v celkovej sume 12 315,61 Eur.

9. Hospodársky výsledok za 2023 - vývoj nákladov a výnosov za materskú účtovnú jednotku a konsolidovaný celok v EUR

a) za materskú účtovnú jednotku

Názov	Skutočnosť k 31.12. 2022	Skutočnosť k 31.12.2023
Náklady	1 445 523,43	1 674 080,41
50 – Spotrebované nákupy	171 347,86	236 020,43
51 – Služby	227 459,57	261 666,44
52 – Osobné náklady	605 485,84	657 996,13
53 – Dane a poplatky	2 219,42	1 292,02
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	31 666,07	56 734,70
55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	338 446,74	377 391,45
56 – Finančné náklady	11 697,37	17 812,30
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	57 200,56	65 166,94
59 – Dane z príjmov	0	0
Výnosy	1 502 249,79	1 686 237,35
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	1 055,11	93 707,65
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb	0	0
62 – Aktivácia	0	0
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	1 026 757,04	1 078 489,50
64 – Ostatné výnosy	80 248,14	129 227,42

65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	30 974,84	10 263,48
66 – Finančné výnosy	650,5	650,50
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	292 563,56	373 898,80
Hospodársky výsledok / + kladný HV, - záporný HV /	56 726,36	12 156,94

Hospodársky výsledok /kladný, záporný/ v sume 12 156,94 EUR bol zúčtovaný na účet 428 - Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

Celková výška nákladov k 31.12.2023 bola vykázaná vo výške 1 674 080,41, čo predstavuje nárast nákladov oproti roku 2022 o 228 556,98 €, keď bola celková výška nákladov vykázaná vo výške 1 445 523,43 €.

Nárast nákladov bol spôsobený energetickou krízou a nárastom miezd podľa zákona 553/2003 a jeho zmien a doplnkov v roku 2023 .

Najväčší podiel na nákladoch tvorili náklady:

- spotreba materiálu: spotreba potravín v ŠJ 34 911,89 €
- nákup drobného vybavenia OTE do novej školskej jedálne 22 580,40 €
- náklady za energie vo výške 124 708,70 €, čo bolo spôsobené energetickou krízou a nárastom cien
- mzdové náklady vo výške 460 648,35 €
- sociálne náklady vo výške 161 053,64€
- služby vo výške 241 290,93 € navýšenie spôsobené nárastom cien za vývoz odpadu a nárast cien za vývoz kalov a jeho uloženie a poskytované služby sociálnym podnikom Služby obce
- odpisy vo výške 334 046,48 €
- náklady na transfery subjektom verejnej správy vo výške 6 439,94 € (účet 585)
- náklady na transfery subjektom mimo verejnej správy vo výške 58 727 € (účet 586)

Celková výška výnosov k 31.12.2023 bola vykázaná vo výške 1 686 237,35 € čo predstavuje nárast výnosov oproti roku 2022 o 183 987,56 €, keď bola celková výška výnosov vykázaná vo výške 1 502 249,79 €.

Najväčší podiel na výnosoch tvorili výnosy:

- podielové dane vo výške 941 388,68€
- daň z nehnuteľnosti vo výške 45 174,37 €
- poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad vo výške 49 654,45 €
- poplatky z parkoviska vo výške 23 725 €
- pokuty parkovisko vo výške 11 116 €
- výnosy z nájomného vo výške 59 257,41 € (na účte 648)
- výnosy z bežných transferov zo ŠR, subjektov verejnej správy vo výške 222 780,13 € (účet 693)
- výnosy z kapitálových transferov zo ŠR, subjektov verejnej správy o výške 145 430,60€ (účet 694)
- výnosy z bežných transferov od ostatných subjektov vo výške 1 650 € (účet 697)
- výnosy z kapitálových transferov od ostatných subjektov vo výške 2 801,85 € (účet 698)

b) za konsolidovaný celok

Názov	Skutočnosť k 31.12.2022	Skutočnosť k 31.12.2023
Náklady	2 130 394,52	2 216 546,74
50 – Spotrebované nákupy	341 714,78	355 725,61
51 – Služby	387 618,55	419 464,04
52 – Osobné náklady	954 363,74	921 045,30
53 – Dane a poplatky	3 017,26	1 864,09
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	35 609,49	57 667,90
55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	337 713,34	375 005,76
56 – Finančné náklady	13 156,80	20 607,10
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	57 200,56	65 166,94
59 – Dane z príjmov	0	0
Výnosy	2 159 655,06	2 209 300,11
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	572 191,82	189 477,15
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb	0	0
62 – Aktivácia	888,97	340 761,11
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	1 026 757,04	1 078 489,50
64 – Ostatné výnosy	235 607,63	215 697,73
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	30 974,84	10 263,48
66 – Finančné výnosy	671,20	712,34
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	292 563,56	373 898,80
Hospodársky výsledok / + kladný HV, - záporný HV /	29 260,54	- 7 246,63

Najväčší pokles oproti roku 2022 majú výnosy za tržby za vlastné výkony a tovar, pretože Služby obce, s.r.o., r.s.p. mali veľkú zákazku - stavali pre Obec novostavbu Materskej školy.

10. Ostatné významné skutočnosti, ktoré mali vplyv na hospodárenie a činnosť obce

10.1. Prijaté granty a transfery

V roku 2023 obec prijala nasledovné granty a transfery:

Poskytovateľ dotácie	Suma v EUR	Účel
ÚPSVaR, Spišská Nová Ves	4 672,10	Osobitný príjemca, prídavky
ÚPSVaR, Spišská Nová Ves	7 133,80	Stravné- hmotná núdza
ÚPSVaR, Spišská Nová Ves	33,20	Učebné pomôcky
Ministerstvo vnútra SR	715,11	Register obyvateľov SR
Ministerstvo vnútra SR	46,80	Register adries
Ministerstvo vnútra SR	1 697,41	Voľby, referendum
Ministerstvo dopr. a výstavby SR	93,61	Prenesený výkon-úsek dopravy
OÚ Košice, odbor starostlivosti o ŽP	239,80	Prenesený výkon- starostlivosť o životné prostredie
Ministerstvo dopr. a výstavby SR	3 286,69	Prenesený výkon – stavebný poriadok
Ministerstvo hospodárstva SR	21 911,94	Preplatenie nákladov na energie
OÚ Košice, odbor školstva	21 009,00	Výchova a vzdelávanie detí MŠ
Implementačná agentúra MPSVaR	28 908,04	MOPS
Dobrovoľný požiarny zbor	1 400,00	Požiarna zbrojnica-odevy, obuv
Implementačná agentúra MPSVaR	31 736,78	NP PRIM
Implementačná agentúra MPSVaR	39 958,61	Sociálni pracovníci
Krajský samosprávny kraj	8 897,30	Cyklotrasa
Envirofond – agentúra ŽP	3 000	Dedina roka 2023
Ministerstvo vnútra SR	41 754,53	Krytie bežných výdavkov z negatívnymi dôsledkami inflácie
Národný inštitút vzdelávania a mládeže	11 301,00	NP – pokračovanie NP PRIM- asistent učiteľa, špeciálny pedagóg
MF SR- UPSVaR	3 898,77	Aktivačná činnosť
LBS , p. Cisár	250	Dar k otvoreniu MŠ
MPSVaR – MV SR	237 578,64	Novostavba MŠ
Envirofond	56 069,00	Ochrana a starostlivosť o ŽP – svahová kosačka, náučné tabule lavičky

10.2. Poskytnuté dotácie

Obec v roku 2023 poskytla dotáciu v súlade s VZN č. 1/2022 o určení výšky dotácie na prevádzku a mzdy na žiaka ZUŠ, poslucháča jazykovej školy a dieťa MŠ a školských zariadení so sídlom na území obce Spišské Tomášovce.

Žiadateľ dotácie Účelové určenie dotácie : uviesť	Suma poskytnutých finančných prostriedkov
- bežné výdavky	
- kapitálové výdavky	
CVČ ADAM, Sp.Nová Ves – bežné výdavky	2 247,51
CVČ Komenského, Smižany- bežné výdavky	3 351,55
CVČ Javorová, Spišská Nová Ves- bežné výdavky	630,88
RKC – CVČ ZŠ povýšenia sv. Kríža, Smižany	1 538,00
RKC na školský klub-bežné výdavky (na prevádzku a mzdy ZČŠ-šk.klub)	23 874

Obec v roku 2023 poskytla dotácie v súlade so VZN č. 2/2019 o dotáciách, právnickým osobám, fyzickým osobám - podnikateľom na podporu všeobecne prospešných služieb, na všeobecne prospešný alebo verejnoprospešný účel.

Príjemca dotácie a účelové určenie dotácie	Suma poskytnutých finančných prostriedkov
Obecný futbalový klub Slovenský raj- bežné výdavky na činnosť klubu a poplatky	11 700 €
ZO Slovenského zväzu telesne postihnutých- bežné výdavky na sociálno-rehabilitačné akcie	165 €
Klub slovenských turistov Slovenský raj – bežné výdavky na činnosť klubu	3 000 €
VERBUM BONUM Spišské Tomášovce- bežné výdavky na rekonštrukciu priestorov na spoločenskú miestnosť a knižnicu, úprava verejných priestranstiev, poplatky	2 800 €
Rímskokatolícka cirkev, farský úrad Letanovce – výstavba fary	13 000 €
Cykloklub Slovenský raj – bežné výdavky na činnosť	2 000 €
OZ deťom pre život- postihnuté deti – aktivity OZ	500 €

10.3 Významné investičné akcie v roku 2023

a) obec

- 1) **Rekonštrukcia Turistickej ubytovne**
vybudovanie kuchynky vo výške 9 000 €
- 2) **Bezpečné parkovanie Čingov – vybudovanie nového verejného osvetlenia na Čingove** vo výške 78 948,27 €.
- 3) **Oplotenie novovybudovanej Materskej školy** vo výške 30 000 €
- 4) **Oplotenie ČOV II.** vo výške 10 000 €
- 5) **Nákup kotlov- bytový dom na ulici Školskej** vo výške 48 902,59 €
- 6) **Zakúpenie pracovných strojov** v jedálni Turistickej ubytovni vo výške 30 085,20 €
- 7) **Zakúpenie osobného auta** vo výške 18 000 €
- 8) **Novostavba materskej školy –**

V roku 2021 sa začalo s výstavbou novej materskej školy. K 31.12.2023 bolo celkovo prestavaných prostriedkov 1 101 558,96, z toho dotácia 659 356,79 EUR a z vlastných prostriedkov 442 202,17 EUR. K 31.12.2023 nebolo ešte preplatených so ŠR 10 889,37 € dotačné prostriedky.

b) obchodné spoločnosti

Najdôležitejším odberateľom spoločnosti je Obec Spišské Tomášovce. Výnosy spoločnosti predstavujú čiastku 636 592,82 EUR za rok.2023, pričom hodnota zákaziek Obci Spišské Tomášovce bola vo výške 488 375,22 EUR s DPH. Najväčšou zákazkou je výstavba novej MŠ vo výške 433 974,17 € s DPH.

10.4 Predpokladaný budúci vývoj činnosti

Predpokladané investičné akcie realizované v budúcich rokoch:

a) obec

- Zníženie energetickej náročnosti a rekonštrukcia kultúrneho domu a obecného úradu – ďalšia etapa týkajúca sa vnútorných rekonštrukcií budovy, vykurovania
- Rekonštrukcia miestnej komunikácie ulice Školskej a Novej, Kostolnej, Dubovej, Topoľovej, Brezovej, Smrekovej a asfaltovanie novovybudovaných ulíc ako Za Humnami, Poľná, Záhradná, časť G. Bartscha, Krátka,
- Dobudovanie odvodňovacieho kanálu na ul. Za Humnami a Poľnej
- Dobudovanie kanalizácie na ul. Smižianskej – II. časť
- Vybudovanie detského ihriska II. v obci
- Vysporiadanie pozemkov na miestnych komunikáciách (ul. Poľná)
- Vybudovanie oddychovej zóny pre občanov obce
- Vybudovanie multifunkčného ihriska v obci
- Rekonštrukcia Turistickej ubytovne, hlavne kotolne

b) obchodná spoločnosť

Cieľom spoločnosti je pokračovať v zamestnávaní znevýhodnených osôb za účelom ich integrácie na pracovný trh. V pláne spoločnosti je hlavne zabezpečiť údržbu verejných priestranstiev v obci, zveľaďovať Turistickú ubytovňu a zamestnať nových ľudí pri realizácii

stavieb realizovaných pre OBEC. Zároveň plánujú zveľadiť a skrášliť priestranstvo na parkovisku Čingov, ktoré majú Služby obce v prenájme. Služby obce poskytujú služby aj pre obyvateľov obce ako sú kosenie pozemkov , vývoz odpadu na zberný dvor.

10.5 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec ako konsolidovaný celok nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia, za ktoré sa vyhotovuje výročná správa.

10.6 Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

a) Obec nevedie žiadny súdny spor vo vymáhaní pohľadávok.

b) V súčasnom období Vláda SR schválila novelu zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy v rámci reformy fiškálnych pravidiel Európskej únie. Návrh zákona tiež upravil pôsobnosť Rady pre rozpočtovú zodpovednosť ako nezávislej fiškálnej inštitúcie, ktorej prioritnou úlohou bude hodnotenie, posudzovanie a analýza dodržiavania daných limitov. Podľa Rady pre rozpočtovú zodpovednosť dosiahne deficit verejnej správy v roku 2024 úroveň 5,7 % HDP, čo predstavuje nárast o 0,8 percentného bodu v porovnaní s minulým rokom. Pri súčasnom nastavení verejných financií by sa očakávané deficity neznížili ani v nasledujúcom období. Prinajmenšom do roku 2028 tak možno očakávať, že negatívne saldo verejných financií neklesne pod 5,6 % HDP, pokiaľ vláda a parlament neprijmú žiadne ďalšie opatrenia. Obec rovnako ako všetky ostatné subjekty, je naďalej vystavená rizikám a neistotám vyplývajúcim z dopadov inflácie, zvýšenia cien energií a ďalším globálnym a legislatívnym aspektom. Ďalej veľkým problémom je dostupnosť cudzích zdrojov na financovanie väčších investičných zámerov, zdĺhavosť procesu posudzovania, schvaľovania a v konečnom dôsledku aj samotnej realizácie. Vedenie obce bude preto pokračovať v monitorovaní potenciálneho dopadu a podnikne všetky možné kroky na zmiernenie akýchkoľvek negatívnych účinkov na obec, na jej občanov a zamestnancov.

Vypracoval: Kubičárová Marcela
ekonómka obce

Schválil: Mgr. Zuzana Nebusová
starostka obce

V Spišských Tomášovciach dňa 18.9.2024

Prílohy:

- Individuálna účtovná závierka: Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky
- Konsolidovaná účtovná závierka: Konsolidovaná Súvaha, Konsolidovaný Výkaz ziskov a strát, Poznámky konsolidovanej účtovnej závierky
- Výrok audítora ku konsolidovanej účtovnej závierke